

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Dhr. P. Vlegels
Telefoon 5113458 E-mail: vlegels@haarlem.nl
STZ/EC Reg.nr. 2008/175681
Te kopiëren: A, B en C
B & W-vergadering van 11 november 2008

Onderwerp

Cultuurnota Haarlem 2009-2012

DOEL: Besluiten

Het college verzoekt de raad de Cultuurnota 2009-2012 van de gemeente Haarlem vast te stellen en stelt enige veranderingen t.o.v. de Cultuurnota Haarlem 2005-2008 voor aan de raad (kaderstellende bevoegdheid van de raad). De wijzigingen in het cultuurbeleid betreffen enige geldstromen vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

B&W:

1. Het college verzoekt de raad de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 vast te stellen (bijlage A)
2. Dit besluit heeft geen financiële consequenties. De benodigde budgetten zijn opgenomen in de gemeentebegroting, programma 6 (Economie en Cultuur)
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht
4. Het voorstel van het college wordt voorgelegd aan de gemeenteraad nadat de commissie Ontwikkeling hierover een advies heeft uitgebracht

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie	Raadsstuk in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja	Raadsstuknr
☐ Gewijzigd	☐ Nee	
☐ Aangehouden		Datum vergadering
☐ Afgevoerd		

RAADSSTUK

Onderwerp: Cultuurnota Haarlem 2009-2012

Inleiding

Op 1 april 2008 zijn de beleidsvoornemens voor de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 door het college vastgesteld (kenmerk nota: STZ/EC/2008/43496). Het college presenteert nu de uitwerking hiervan in de nieuwe Cultuurnota 2009-2012 van de gemeente Haarlem (bijlage A). Het college verzoekt de raad de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 vast te stellen en in te stemmen met het continueren van de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012 (bijlage B).

De ontwikkelingen in het Rijk's cultuurbeleid leiden tot enige aanpassingen in het gemeentelijke cultuurbeleid vanaf 2009. Het college stelt in de nieuwe Cultuurnota aan de raad de verdeling m.i.v. 1 januari 2009 van enige geldstromen voor:

- de geldstroom van het Fonds voor Cultuurparticipatie (opvolger Actieplan Cultuurbereik), inclusief de verdeling van de gemeentelijke middelen voor cultuurparticipatie;
- de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving.

Daarnaast geeft het college in de Cultuurnota invulling aan het atelier- en broedplaatsenbeleid n.a.v. de motie van de raad bij de Kadernota 2008.

De Cultuurnota Haarlem 2009-2012 is redelijk compact van opzet. In 2009 zal het college in de 'Culturele agenda van Haarlem' dieper ingaan op de diverse ontwikkelingen op het beleidsterrein Cultuur ('State of the Art').

Ter informatie is de aanvraag van de gemeente Haarlem bij het nationale Fonds voor Cultuurparticipatie bijgevoegd (bijlage C).

Voorstel aan de raad

Het college van B&W stelt de raad voor:

- 1) de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 vast te stellen (bijlage A)
- 2) in te stemmen met het continueren van de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012 (bijlage B)
- 3) in te stemmen met het bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving in Haarlem (€ 150.000):
 - Vereniging De Vishal (€ 50.000)
 - Stichting Nieuwe Vide (€ 50.000)
 - Regiofunctie Beeldende Kunst en Vormgeving, incl. Centrum voor Beeldende Kunst in Noord-Holland (€ 20.000)
 - Atelier- en broedplaatsenbeleid in Haarlem (€ 20.000)
 - Een stadsbeeldhouwer in Haarlem (€ 10.000)
- 4) kennis te nemen van de aanvraag van de gemeente Haarlem bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en de inrichting van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds vanaf 1 januari 2009 (bijlage C)
- 5) in te stemmen met de verdeling vanaf 1 januari 2009 van de door de raad toegekende gelden voor amateurkunst bij de grote cultuurpodia (€ 50.000):
 - toevoegen van € 37.500 aan het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds, gelabeld voor optredens door Haarlemse amateurgezelschappen bij de Toneelschuur, de Philharmonie en de Stadsschouwburg
 - toevoegen van € 12.500 aan het subsidie voor Stichting het Patronaat, gelabeld voor optredens van Haarlemse amateurgezelschappen bij dit podium

6) in te stemmen met het bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de vrijvallende gelden uit het gemeentelijke Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 om twee projecten te continueren (€ 50.000):

-Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem t.b.v. de edities 2009 en 2011 van de Internationale Koorbiënnale Haarlem, incl. Eric Ericson Masterclass (€ 25.000)

-Stichting De Toneelschuur voor het speciale jongerenaanbod van de Toneelschuur: de Toneelschuur-ambassadeurs, 'Starring' en 'Shoot Your Shot' (€ 25.000)

7) kennis te nemen van het voornemen tot het aanstellen van een cultuurscout en een stadsbeeldhouwer in Haarlem in de nieuwe cultuurnotaperiode 2009-2012

8) in te stemmen met de mogelijke overdracht onder voorwaarden van het eigendom, het beheer en de exploitatie van een aantal ateliers aan de in Haarlem actieve woningcorporaties

Beoogd resultaat

Als cultuurstad heeft Haarlem een sterke positie, blijkt o.a. uit de Atlas van Nederlandse Gemeenten 2008. Met name op het gebied van de podiumkunsten (3de plaats), de monumenten (5de plaats) en de musea (8ste plaats) scoort Haarlem goed. De stad wil deze positie behouden en het imago als stad van cultuur en erfgoed versterken. Een mooie opsteker is de verkiezing van Haarlem in 2008 tot kunststad van het jaar.

Argumenten

De huidige gemeentelijke middelen voor cultuur zijn redelijk verdeeld over de verschillende culturele instellingen en instrumenten in Haarlem (zie overzicht subsidies in bijlage B). Mede vanwege het uitgangspunt in het Coalitieakkoord 2006-2010 om geen additionele middelen voor cultuur beschikbaar te stellen, is er geen aanleiding tot grote verschuivingen. De gemeente continueert de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012, op enige herzieningen na. Nieuwe wensen vanuit de (nieuwe) culturele instellingen voor (extra) subsidie kunnen op dit moment niet door het college gehonoreerd worden vanwege de financiële positie van de gemeente Haarlem.

In de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 zijn de argumenten opgenomen voor de voorgestelde verdeling van de geldstromen vanuit het Rijk, zie hiervoor bijlage A.

Kanttekeningen

N.v.t.

Uitvoering

De beschreven besluitpunten 1 t/m 8 gelden vanaf 1 januari 2009. De hiervoor benodigde budgetten zijn reeds opgenomen in de gemeentelijke begroting.

Bijlagen

- A. Cultuurnota Haarlem 2009-2012
- B. Overzicht subsidies Cultuur 2009
- C. Aanvraag gemeente Haarlem bij het Fonds voor Cultuurparticipatie

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 vast te stellen (bijlage A)
2. in te stemmen met het continueren van de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012 (bijlage B)
3. in te stemmen met het bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving in Haarlem (€ 150.000):
 - Vereniging De Vishal (€ 50.000)
 - Stichting Nieuwe Vide (€ 50.000)
 - Regiofunctie Beeldende Kunst en Vormgeving, incl. Centrum voor Beeldende Kunst in Noord-Holland (€ 20.000)
 - Atelier- en broedplaatsenbeleid in Haarlem (€ 20.000)
 - Een stadsbeeldhouwer in Haarlem (€ 10.000)
4. kennis te nemen van de aanvraag van de gemeente Haarlem bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en de inrichting van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds vanaf 1 januari 2009 (bijlage C)
5. in te stemmen met de verdeling vanaf 1 januari 2009 van de door de raad toegekende gelden voor amateurkunst bij de grote cultuurpodia (€ 50.000):
 - toevoeging van € 37.500 aan het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds, gelabeld voor optredens door Haarlemse amateurgezelschappen bij de Toneelschuur, de Philharmonie en de Stadsschouwburg
 - toevoeging van € 12.500 aan het subsidie voor Stichting het Patronaat, gelabeld voor optredens van Haarlemse amateurgezelschappen bij dit podium
6. in te stemmen met het bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de vrijvallende gelden uit het gemeentelijke Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 om twee projecten te continueren (€ 50.000):
 - Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem t.b.v. de edities 2009 en 2011 van de Internationale Koorbiënnale Haarlem, incl. Eric Ericson Masterclass (€ 25.000)
 - Stichting De Toneelschuur voor het speciale jongerenaanbod van de Toneelschuur: de Toneelschuur-ambassadeurs, 'Starring' en 'Shoot Your Shot' (€ 25.000)
7. kennis te nemen van het voornemen tot het aanstellen van een cultuurscout en een stadsbeeldhouwer in Haarlem in de nieuwe cultuurnotaperiode 2009-2012
8. in te stemmen met de mogelijke overdracht van het eigendom, het beheer en de exploitatie van een aantal ateliers onder voorwaarden aan de in Haarlem actieve woningcorporaties

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Bijlage A

Cultuurnota Haarlem 2009-2012

I. Inleiding

De culturele instellingen, activiteiten en evenementen in Haarlem zijn erg geliefd. De investeringen in cultuur van de afgelopen jaren, in combinatie met aandacht voor de bereikbaarheid en de bebouwde omgeving, vertalen zich meer en meer in toenemende bezoekersaantallen, publicitaire aandacht en lovende artikelen in binnen- én buitenland over de stad. Haarlem is zelfs verkozen tot kunststad van het jaar 2008. De Haarlemmers zelf waarderen het culturele aanbod in de stad met het rapportcijfer 7,4.¹ Als cultuurstad heeft Haarlem nationaal een sterke positie, blijkt uit de Atlas van Nederlandse Gemeenten 2008. Met name op het gebied van de podiumkunsten (3de plaats), de monumenten (5de plaats) en de musea (8ste plaats) scoort Haarlem goed. Daarnaast is er een breed aanbod van evenementen (14de plaats). De stad wil deze goede positie behouden en het imago als stad van cultuur en erfgoed versterken. De campagne ‘Haarlem Cultuur 2008’ toont aan dat zowel Haarlemmers als dagbezoekers en toeristen veel belangstelling hebben voor het grote en diverse cultuuraanbod van Haarlem. Bijzondere exposities in de musea, landelijke premières en unieke concerten bij de cultuurpodia, publieksvriendelijke, diverse evenementen of artistiek hoogstaande kwaliteitsfestivals: Haarlem heeft ze in huis en de Haarlemmers zijn er trots op.

Het college van B&W presenteert de nieuwe Cultuurnota Haarlem 2009-2012. In voorjaar 2008 zijn reeds de beleidsvoornemens voor de komende cultuurnotaperiode met de raad besproken (kenmerk STZ/EC/2008/43496). De Cultuurnota Haarlem 2009-2012 is de uitwerking hiervan en compact van opzet. In 2009 zal het college in de ‘Culturele agenda van Haarlem’ dieper ingaan op de diverse ontwikkelingen op het beleidsterrein Cultuur (de actualisering van de ‘State of the Art’ uit 2003).

De huidige gemeentelijke middelen voor cultuur in de Cultuurnota Haarlem 2005-2008 zijn redelijk verdeeld over de verschillende culturele instellingen en instrumenten in Haarlem (zie overzicht subsidies in bijlage B). Mede vanwege het uitgangspunt in het Coalitieakkoord 2006-2010 om geen additionele middelen voor cultuur beschikbaar te stellen, is er geen aanleiding tot grote verschuivingen in het cultuurbeleid. De gemeente continueert de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012, op enige herzieningen na. Nieuwe wensen vanuit de (nieuwe) culturele instellingen voor (extra) subsidie kunnen op dit moment niet door het college gehonoreerd worden vanwege de financiële positie van de gemeente Haarlem.

De ontwikkelingen bij het Rijk leiden wel tot enige aanpassingen in het gemeentelijke cultuurbeleid vanaf 2009. In hoofdstuk II wordt een kort overzicht van de ontwikkelingen in het cultuurbeleid van zowel gemeente, Rijk als de provincie Noord-Holland beschreven.

¹ Bron: Omnibusonderzoek 2007 gemeente Haarlem.

Het college stelt aan de raad de verdeling m.i.v. 1 januari 2009 van enige geldstromen voor:

-de geldstroom van het Fonds voor Cultuurparticipatie (opvolger Actieplan Cultuurbereik), inclusief de verdeling van de gemeentelijke middelen voor cultuurparticipatie. Het college onderzoekt ook de mogelijke aanstelling van een cultuurscout in Haarlem (hoofdstuk III);

-de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving (hoofdstuk IV).

Tot slot geeft het college invulling aan het atelier- en broedplaatsenbeleid n.a.v. de motie van de raad bij de Kadernota 2008 (hoofdstuk V).

Het college verzoekt de raad de Cultuurnota Haarlem 2009-2012 vast te stellen en in te stemmen met het continueren van de huidige subsidies aan de culturele instellingen in Haarlem voor de periode 2009-2012

II. Ontwikkelingen cultuurbeleid

Gemeentebesleid

De doelstellingen uit de huidige Cultuurnota Haarlem 2005-2008 blijven ook in de nieuwe cultuurnotaperiode 2009-2012 gelden, omdat ze alle nog steeds actueel zijn.² In de programmabegroting 2009-2013 van de gemeente Haarlem is een aantal doelstellingen nader gespecificeerd:

-De gemeente Haarlem faciliteert een gevarieerd basisaanbod en streeft naar professionalisering en verzakelijking van de relatie met de culturele instellingen en de wijze waarop de instellingen worden geleid. Deze doelstelling richt zich op een palet van culturele instellingen die tezamen de culturele basisinfrastructuur van de gemeente vormen. Hiertoe behoren de grote cultuurpodia (Toneelschuur, Patronaat, Philharmonie en Stadsschouwburg), het Frans Hals Museum en Teylers Museum, het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, H'art, de Volksuniversiteit, de Stadsbibliotheek Haarlem en omstreken en het Noord-Hollands Archief.

-De gemeente wil een goed productieklimaat creëren waarin gezelschappen en individuele makers kunnen werken en 'scheppen'. De aandacht gaat hierbij uit naar de podiumkunsten, de beeldende kunsten en de amateurs. Deze doelstelling heeft te maken met de noodzaak om na de grote investeringen in de 'hardware' (cultuurgebouwen) ook de 'software' goede ontwikkelingskansen te bieden.

-De gemeente Haarlem wil de deelname aan kunst en cultuur bevorderen, in het bijzonder van de doelgroepen jongeren en allochtonen. De cohesie tussen bevolkingsgroepen in de stad neemt toe als gevolg van cultuureducatie en participatie aan kunst en cultuur. Een levendig cultuurklimaat is een gewenst neveneffect. Dit heeft weer een aantrekkelijk grootstedelijk klimaat tot gevolg.

-Het beschermen van erfgoed, monumenten én archeologische vondsten is een kerntaak van de gemeentelijke overheid en wordt zonnodig afgedwongen met gebruik van het wettelijk instrumentarium op het gebied van vergunningen en handhaving. Erfgoed wordt benut ten behoeve van versterking van het economische en culturele klimaat in de stad, voor bevordering van toerisme en recreatie en voor de promotie van de stad. Door het erfgoed te beleven in de stad, in de musea en in het onderwijs fungeert het als drager van de Haarlemse identiteit. En erfgoed heeft als historische drager van ruimtelijke plannen een belangrijke functie in de ontwikkeling van de stad.

² De zes doelstellingen in de Cultuurnota 2005-2008 zijn als volgt:

1. De stad beschikt over een aantrekkelijk en gevarieerd basisaanbod aan kunst en cultuur;
2. Haarlem beschikt op enkele terreinen over topkwaliteit, die ook buiten Haarlem opvalt door artistieke zeggingskracht en innovatie;
3. Haarlem heeft een goed productieklimaat waarin gezelschappen en individuele makers kunnen werken en 'scheppen';
4. Haarlem is succesvol in de versterking van de toeristische wervingskracht van de stad. Ook het vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijfsleven wordt gestimuleerd door een gezond en gevarieerd cultuurklimaat en een aantrekkelijk en toegankelijk cultureel erfgoed;
5. De cohesie tussen bevolkingsgroepen in de stad wordt sterker, mede door de effecten van cultuureducatie en van participatie aan kunst en cultuur. Dit geldt in het bijzonder voor de doelgroepen jongeren en allochtonen. Kunst en cultuur zijn bereikbaar voor alle bevolkingsgroepen in de stad, ongeacht hun inkomen;
6. Haarlem is een levendige, dynamische en creatieve stad met een goed kunstenaarsklimaat en ruimte voor creatieve bedrijvigheid.

Recente ontwikkelingen

In de afgelopen cultuurnotaperiode 2005-2008 is veel aandacht besteed aan het op orde brengen van de basisinfrastructuur in Haarlem. De (ver-) nieuwbouw, exploitatie en huurcontracten van de grote cultuurpodia hebben daarbij prioriteit gekregen. Op 26 september 2008 opende de Stadsschouwburg als laatste van de vier grote podia haar deuren. Om dit te vieren is 2008 in Haarlem uitgeroepen tot speciaal cultuurjaar, met als doel het culturaanbod in de stad nog beter bekend te maken bij verschillende publieksgroepen. Zo zijn aan houders van de Haarlem Pas bij wijze van proef cultuurcheques beschikbaar gesteld.

De Stadsbibliotheek Haarlem en het Frans Hals Museum zijn verzelfstandigd, respectievelijk sinds 1 juni 2008 en vanaf 1 januari 2009. Op korte termijn zal het college een bouwkrediet aanvragen voor het te realiseren Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd (CCVT), waarin Muziekschool Zuid-Kennemerland, H'art en de Volksuniversiteit samengaan. Bij de voorstellen voor het CCVT-gebouw komt het gemeentebestuur ook met een voorstel voor een nieuw depot voor het Frans Hals Museum. Een integrale nota over cultuureducatie in Haarlem is in voorbereiding.

In het kader van 'Nieuw beleid' zijn door de raad eerder in 2008 extra middelen beschikbaar gesteld voor de cultuurbegroting:

-voor versterking van de programmering van de Toneelschuur (€ 50.000, kenmerk STZ/EC/2008/11571);

-voor toptentoonstellingen/ museumevenementen in Haarlem (€ 50.000, kenmerk STZ/EC/2008/60379). Dit budget is door het college verdeeld tussen het Frans Hals Museum (€ 27.500) en het Teylers Museum (€ 22.500), conform de verhouding van het subsidie aan deze instellingen vanuit de gemeente Haarlem respectievelijk het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (gebaseerd op gegevens 2008). In Haarlem hebben beide musea met eerdere toptentoonstellingen bewezen dat zij de (inter)nationale uitstraling hebben om extra bezoekers naar Haarlem te trekken;

-voor amateurkunstuitvoeringen bij de vier professionele cultuurpodia in Haarlem (€ 50.000). In hoofdstuk III stelt het college een invulling van deze middelen voor.

Samenwerking in Haarlem

Een belangrijk accent in het cultuurbeleid betreft de relatie en wisselwerking tussen de beleidsterreinen Cultuur en Economie.³ In een monumentale stad als Haarlem versterken deze terreinen elkaar en is voordeel te behalen met het delen van elkaars kennis en netwerken. De onderwerpen waarop al wordt samengewerkt zijn bijvoorbeeld: de organisatie voor de citymarketing van Haarlem, de vormgeving van themajaren (met 2009 als jaar van de monumenten in Haarlem), het evenementen- en monumentenbeleid, de regionale samenwerking, het faciliteren van de creatieve industrie en het broedplaatsenbeleid en de samenwerking tussen kunstenaars en bedrijfsleven. Van belang bij dit alles is een nauw contact met de culturele instellingen in Haarlem (o.a. Coalitie Hedendaags en Coalitie Cultureel Erfgoed) en vanaf 2009 met de nieuwe Stichting City Marketing Haarlem.

³ Sinds 1 januari 2008 zijn de afdelingen Economie en Cultuur binnen de gemeente Haarlem samengegaan. Dit bevordert de beoogde wisselwerking.

Op het terrein van de regionale samenwerking neemt Haarlem deel aan de overlegstructuur binnen de Metropoolregio Amsterdam en versterkt daarmee haar aantrekkingskracht voor vestiging van bedrijven, m.n. de creatieve industrie. Ook werkt de gemeente nauw samen met Amsterdam en de provincie Noord-Holland voor het vergroten van het toeristisch bezoek aan Haarlem.

Rijksbeleid

Het subsidiestelsel voor cultuur is op nationaal niveau aanzienlijk gewijzigd, zoals beschreven in de Cultuurnota nieuwe stijl 'Kunst van Leven'. Met ingang van 2009 wordt op rijksniveau onderscheid gemaakt tussen de culturele instellingen die onder de zogenaamde 'Basisinfrastructuur' vallen, en instellingen die aanvullend zijn. De eerste categorie valt rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van het Rijk, daarbij geadviseerd door de Raad voor Cultuur, de overige instellingen worden door fondsen beoordeeld en gefinancierd.

De verdeling van de cultuursubsidies voor de Basisinfrastructuur is op Prinsjesdag 2008 bekend gemaakt. In Haarlem zijn Teylers Museum (subsidie € 2.910.825) en Toneelschuur Producties (subsidie € 924.940) hierin opgenomen. Beide zijn belangrijke instellingen, die bijdragen aan de culturele, nationale uitstraling van de stad. Afspraken hierover zijn vastgelegd in het nieuwe cultuurconvenant tussen het Rijk en Landsdeel-West.

Het Nederlands Fonds voor Podiumkunsten+ (NFPK+) is het nieuwe cultuurfonds voor muziek, dans, festivals en (muziek)-theater in Nederland. Dit fonds heeft in augustus 2008 haar besluiten bekend gemaakt. De volgende Haarlemse culturele instellingen/ festivals hebben positieve besluiten gekregen voor een vierjarig subsidie vanaf 2009:

- Toneelgroep Het Volk (€ 231.716; subsidieniveau 2006 was € 189.734)
 - Firma Rieks Swarte (€ 315.506; subsidieniveau 2006 was € 255.934)
 - Internationaal Orgelfestival (€ 47.277; subsidieniveau 2006 was € 33.324)
 - Internationale Koorbiënnale Haarlem (€ 52.365; subsidieniveau 2006 was € 0)
- De eveneens in Haarlem gevestigde instellingen Kalebas Producties en Eigen Werk kregen beide een negatief besluit van het NFPK+.

Andere voor Haarlem belangrijke wijzigingen binnen het rijkscultuurbeleid betreffen het beleid gericht op cultuurbereik dat wordt ondergebracht bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en de verdeling van de geldstroom voor Beeldende Kunst en Vormgeving. In hoofdstukken III en IV wordt hierop uitgebreid ingegaan.

Provinciaal beleid

In de nieuwe provinciale Cultuurnota 2009-2012 'Cultuur op de Kaart' stelt de provincie Noord-Holland drie thema's centraal: Levend Verleden, Genieten en Meedoen en Mooi Noord-Holland. Het eerste thema heeft als doel het behouden en promoten van het Noord-Hollands erfgoed. Door de veranderende wetgeving op het gebied van archeologie en monumentenzorg krijgen gemeenten steeds meer eigen verantwoordelijkheid en een beter instrumentarium in handen. Zo wijst de gemeente Haarlem 700 nieuwe gemeentelijke monumenten aan in de periode 2009-2011.

Het tweede provinciale thema heeft als doel dat meer bewoners en bezoekers actief en passief deelnemen aan cultuur. Het thema 'Mooi Noord-Holland', beoogt de ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland versterken door de inzet van culturele en cultuurhistorische waarden.

Een belangrijk aandachtspunt in de nieuwe provinciale Cultuurnota is samenwerking tussen kleinere gemeenten en een centrumgemeente. De centrumgemeenten zoals Haarlem hebben relatief meer kennis en expertise in huis en beschikken over een sterkere culturele infrastructuur. In de komende cultuurnotaperiode onderzoekt Haarlem hoe hierop kan worden ingehaakt.

III. Cultuurparticipatie

In de afgelopen Cultuurnotaperiode heeft de gemeente Haarlem deelgenomen aan het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008. Gezamenlijk hebben Rijk, provincies en de 30 grotere gemeenten zich ingespannen voor het versterken van het cultureel bewustzijn en het vergroten van de actieve participatie aan kunst en cultuur. Het Actieplan Cultuurbereik wordt opgevolgd door het nationale Fonds voor Cultuurparticipatie. In het gemeentefonds wordt vanaf 1 januari 2009 een bijdrage van € 0,79 per inwoner gestort, wanneer het programma van de gemeente Haarlem wordt goedgekeurd.

De gemeentelijke aanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie wordt vóór 15 november 2008 ingediend en is ter informatie bijgevoegd. De aanvraag bevat een nadere toelichting op de programmapijlers van het fonds.

Het beleid voor cultuurparticipatie in Haarlem kent een aantal onderdelen (a, b, c en d), die hieronder kort worden toegelicht.

a) Het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds

De gemeente Haarlem wil zowel actieve als passieve cultuurparticipatie van Haarlemse burgers bevorderen. De rol van de gemeente is vooral faciliterend. Haarlem kiest voor een bundeling van de bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de matchingsbijdrage van de gemeente Haarlem binnen het al bestaande 'Haarlems Cultuurstimuleringsfonds'. Het overgrote deel van dit fonds wordt ingezet om de doelstellingen van het plan cultuurparticipatie in Haarlem te behalen. Een deel van het fonds blijft inzetbaar voor overige initiatieven op kunst- en cultuurgebied vanuit het professionele cultuurveld. Het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds heeft vanaf 2009 een budget van € 271.300 (excl. de aanvullende gelden uit voorstel b. hieronder) beschikbaar, te verdelen over vier programmapijlers:

- Realisatie van projecten vanuit de amateurkunst;
- Realisatie van projecten gericht op cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs;
- Realisatie van projecten gericht op volkscultuur;
- Realisatie van projecten op het gebied van kunst en cultuur en gericht op het professionele cultuurveld.

Voor meer informatie over de programmapijlers en de werkwijze van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds wordt verwezen naar de aanvraag van de gemeente Haarlem bij het nationale Fonds voor Cultuurparticipatie (bijlage C).

Het college verzoekt de raad kennis te nemen van de aanvraag van de gemeente Haarlem bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en de inrichting van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds vanaf 1 januari 2009

b) Amateurkunstuitleidingen bij de cultuurpodia

Bij de behandeling van de Kadernota 2007 heeft de raad € 50.000 beschikbaar gesteld voor amateurkunstuitleidingen bij de vier professionele cultuurpodia in Haarlem. In 2008 is dit budget besteed aan het Zomerpodium op de Grote Markt in het kader van de campagne 'Haarlem Cultuur 2008'. In juni 2008 hebben diverse amateurgezelschappen een onvergetelijk optreden gegeven op het Zomerpodium.

Voor de verdeling van het budget m.i.v. 2009 is overleg gevoerd met de cultuurpodia. De directies geven aan onderstaand collegevoorstel te ondersteunen.

Voor het Patronaat, dat nu eenmaal een veel kortere periode van boekingen kent, is het eenvoudiger zelf amateurs te boeken. In het jaarverslag legt de stichting verantwoording af over het beschikbaar gestelde budget hiervoor. Via het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds wordt het aantal amateurgezelschappen dat gebruik maakt van de regeling bijgehouden door de gemeente.

*Het college verzoekt de raad in te stemmen met de verdeling vanaf 1 januari 2009 van de door de raad toegekende gelden voor amateurkunst bij de grote cultuurpodia (€ 50.000):
-toevoegen van € 37.500 aan het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds, gelabeld voor optredens door Haarlemse amateurgezelschappen bij de Toneelschuur, de Philharmonie en de Stadsschouwburg
-toevoegen van € 12.500 aan het subsidie voor Stichting het Patronaat, gelabeld voor optredens van Haarlemse amateurgezelschappen bij dit podium*

c) Continuering projecten Actieplan Cultuurbereik

In het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 hebben de gemeente Haarlem en de provincie Noord-Holland een meerjarige afspraak gemaakt om twee Haarlemse projecten gezamenlijk te ondersteunen en te ontwikkelen. De keuze was gevallen op de Internationale Koorbiënnale Haarlem incl. Eric Ericson Masterclass en op het speciale jongerenaanbod van Stichting de Toneelschuur.

De samenwerking tussen provincie en gemeente in het Actieplan komt m.i.v. 2009 te vervallen, vanwege de gewijzigde doelstellingen vanuit het nationale Fonds voor Cultuurparticipatie. In voorjaar 2009 beziet de gemeente Haarlem of een andere samenwerkingsvorm met de provincie Noord-Holland mogelijk is, op basis van de dan opengestelde nieuwe provinciale regeling.

Internationale Koorbiënnale Haarlem en Eric Ericson Masterclass⁴

De Internationale Koorbiënnale Haarlem en Eric Ericson Masterclass staat in 2009 voor de vijfde keer op het programma. De eerste vier edities is het festival financieel ondersteund door de gemeente Haarlem. In 2001 en 2003 met stevige bijdragen uit het budget Ontwikkelings Programma Haarlem (ongeveer € 90.000). In de periode 2005-2008 is structureel € 20.000 bijgedragen vanuit het Actieplan Cultuurbereik, gematched door de provincie Noord-Holland, onder de voorwaarde van samenwerking met Stichting Multiplex t.b.v. community-koorprojecten, o.a. tijdens het jaarlijkse Houtfestival.

In 2008 is door het nieuwe Nederlands Fonds voor Podiumkunsten+ besloten aan de Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem een vierjarig subsidie te verlenen van € 52.365. Radio 4 is voor een structureel bedrag van € 50.000 per jaar een partnership aangegaan. Dat betekent dat er voor de edities 2009 en 2011 van de Internationale Koorbiënnale Haarlem per editie al ruim € 200.000 beschikbaar is. Bovendien is het publieksbereik door rechtstreekse radio-uitzendingen aanzienlijk, met in ieder geval ook nationale publiciteit.

⁴ De Internationale Koorbiënnale Haarlem is een kwaliteitsfestival, met nationale en zelfs internationale uitstraling. Het is het enige professionele korenfestival ter wereld. Haarlem staat bekend als korenstad, met evenementen als het jaarlijkse korenlint. Het festival versterkt zowel de identiteit, de naamsbekendheid en de kwaliteitsprogrammering van de Philharmonie.

Ook de gemeente Haarlem erkent het belang en de artistieke meerwaarde van de Koorbiënnale voor Haarlem en stelt voor onder bepaalde voorwaarden⁵ een subsidie van € 25.000 aan de Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem te verlenen voor de cultuurnotaperiode 2009-2012.

Speciaal jongerenaanbod van de Toneelschuur⁶

Al enige jaren biedt de Toneelschuur ruimte aan activiteiten voor en met diverse Actieplan-doelgroepen binnen de programmering, productie en promotie. De Toneelschuur legt daarbij het accent op het werk voor jeugd en jongeren. Daarbij vindt de instelling het belangrijk om naar de culturele diversiteit te kijken. Het vergroten van de instroom van nieuw en jong publiek bij het aanbod van theater en film is het einddoel. De Toneelschuur bereikt dit door een specifiek aanbod te presenteren voor deze doelgroep in de reguliere programmering van theater en film. Met de activiteiten wordt een groot publiek onder jongeren bereikt. De combinatie van de geboden programmering en de productiehuis-activiteiten zorgt voor een nationale uitstraling en waardering.

De Toneelschuur-ambassadeurs 'focusgroep'

De Toneelschuur wil het jeugd- en jongerenaanbod in de theater- en filmprogrammering versterken. Hierbij laat de Toneelschuur zich adviseren door een focusgroep die bestaat uit jongeren (HAVO/VWO en VMBO). Deze groep wordt jaarlijks samengesteld uit het Toneelschuur-ambassadeursproject. De geselecteerde jongeren scouten voorstellingen in het land, onder begeleiding van de educatiemedewerkster. Ook wordt deze groep betrokken bij de voorbereidingen van voorstellingen, projecten voor filmeducatie, festivals en producties.

Jongerenproject 'Starring'

Bij het succesvolle jongerenproject 'Starring' kunnen jongeren hun theatrale ideeën uitwerken in workshops en repetities. Met dit project stimuleert de Toneelschuur samenwerking buiten schoolverband tussen jongeren vanuit diverse etnische achtergronden en verschillende scholen. Daarnaast geeft het werken onder professionele leiding en de uitvoering in een theater een extra accent. Dit tilt het niveau van 'Starring' uit boven het normale schooltoneel.

⁵ De Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem moet nauw samenwerken met de Stichting Internationaal Orgelfestival Haarlem en de Stichting City Marketing Haarlem. Het doel hiervan is dat beide, voor Haarlem zo kenmerkende, muziekbiënnales daadwerkelijk bijdragen aan het bestendigen en versterken van de (inter)nationale profilering van Haarlem als orgel- en korenstad. De muziekbiënnales vormen daarvan het hoofdbestanddeel. In 2011 is een duidelijke verbetering van bezoekersaantallen bereikt en er moet een duidelijk commitment van de Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem komen voor ondersteuning van de Koorbiënnale in Haarlem (bijv. via een bestuursfunctie, maar ook financieel en organisatorisch).

⁶ De Toneelschuur geldt als één van de meest succesvolle vlakke vloertheaters in Nederland, waar vormverkennd en nieuw repertoire wordt gemaakt. Er worden de belangrijkste theater- en moderne dansvoorstellingen getoond uit het gesubsidieerde vlakke vloercircuit. Ook krijgt de Toneelschuur veel waardering voor de filmhuisactiviteiten in het nieuwe onderkomen. De Filmschuur behoort met haar bezoekersaantallen tot de top tien van filmhuizen in Nederland. De bundeling van presentatie (door Stichting De Toneelschuur) en productie (door Stichting Toneelschuur Producties) is van wezenlijk belang voor de totale uitstraling van deze instelling.

Jongeren-filmproject 'Shoot Your Shot'

'Shoot Your Shot' is een filmcompetitie voor jongeren tussen 15 en 21 jaar. Jongeren maken, individueel of in een groep, een korte film van minimaal 10 seconden en maximaal 5 minuten. Per aflevering wordt een thema voorgesteld. De ingezonden films (op DVD) worden beoordeeld door een jury die is samengesteld uit het ambassadeursnetwerk, aangevuld met professionals.

De gemeente Haarlem heeft veel waardering voor de opgebouwde reputatie van de Toneelschuur met de speciale projecten voor jongeren. Om dit aanbod te verankeren stelt het college voor een subsidie van € 25.000 aan de Stichting De Toneelschuur te verlenen voor de cultuurnotaperiode 2009-2012.

Het college verzoekt de raad in te stemmen met het bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de vrijvallende gelden uit het gemeentelijke Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 om twee projecten te continueren (€ 50.000):

-Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem t.b.v. de edities 2009 en 2011 van de Internationale Koorbiënnale Haarlem, incl. Eric Ericson Masterclass (€ 25.000)

-Stichting De Toneelschuur voor het speciale jongerenaanbod van de Toneelschuur: de Toneelschuur-ambassadeurs, 'Starring' en 'Shoot Your Shot' (€ 25.000)

d) Cultuurscout

In het cultuurbeleid kennen steden als Alkmaar, Zaanstad en Den Haag al enige jaren een zogenaamde cultuurverkenner of -scout. De cultuurscout wordt ingezet voor het entameren van culturele projecten, voor het samenbrengen van initiatieven en in het bijzonder voor het bereik en begeleiden van nieuwe publieksgroepen. M.n. de cultuurparticipatie van allochtone Haarlemmers is een aandachtspunt. Zo blijft het aantal aanvragen bij het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds vanuit deze doelgroepen zelf achter bij de verwachtingen. De vraag is wat daarvan de achterliggende reden is.

In het cultuurdebat van de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad Haarlem (SAMS) van 24 juni 2008 is de cultuurscout als één van de meest interessante mogelijkheden genoemd om te onderzoeken. Ook bij de culturele instellingen in Haarlem wordt een meerwaarde gezien. De cultuurscout kan in overleg met jongeren, allochtonen en culturele instellingen de vraag verkennen en het aanbod bij bijv. de cultuurpodia, de musea én bij het toekomstige Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd op deze vraag af laten stemmen. Hierbij kan worden aangesloten bij de wijkgerichte projecten in Haarlem. Zowel vanuit algemene doelstellingen als cultuurparticipatie, cultureel diverse programmering en bekendheid en publieksverbreding van cultuur in Haarlem is het aanstellen van een cultuurscout het proberen waard. In de 'Culturele agenda van Haarlem' beziet het college of deze functie ook in Haarlem gecreëerd kan worden, bijv. voor een eerste pilotperiode van twee jaar. De kosten hiervoor kunnen worden gedekt uit de middelen voor cultuurparticipatie. Deze functie wordt voorlopig gekoppeld aan de grote cultuurpodia, met als doel betere afstemming tussen het culturele aanbod en de vraag vanuit (allochtone) nieuwe publieksgroepen in Haarlem. Het advies van de SAMS over dit onderwerp wordt in het voorstel meegenomen.

Het college verzoekt de raad kennis te nemen van het voornemen tot het aanstellen van een cultuurscout in Haarlem in de cultuurnotaperiode 2009-2012.

IV. Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving

Een deel van het rijksbudget voor hedendaagse beeldende kunst (€ 13,3 mln) wordt vanaf 1 januari 2009 gedecentraliseerd naar 35 steden, waaronder Haarlem. Deze steden hebben een functie op gebied van talentontwikkeling en publieksbereik en dragen daarmee bij aan een stevige basis in de beeldende kunstsector. De geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV) maakte in de periode 2001-2004 deel uit van het Actieplan Cultuurbereik. In de huidige Cultuurnotaperiode heeft de gemeente Haarlem deze geldstroom niet ontvangen, omdat Haarlem niet voldeed aan het criterium van kunstvakonderwijs binnen de gemeente. De provincie Noord-Holland ontving wel een rijksbijdrage.

Het doel van de herziening is om talent optimaal tot zijn recht te laten komen en het potentieel van de sector zodanig in te zetten, dat sprake is van een bloeiende kunstsector met een sterke positie in de Nederlandse samenleving. De belangrijkste maatregelen betreffen een meer gerichte inzet van financiële middelen en beleidsinstrumenten: voor de versterking van de relatie tussen productie en presentatie van het beeldende kunstaanbod; voor de versterking van de relatie tussen het aanbod en publiek; voor het versterken van de kracht/ professionalisering van de sector.

Voor de gemeente Haarlem is de uitkering vanaf 1 januari 2009 vastgesteld op een vast bedrag van € 150.000 per jaar. Dit bedrag geldt als aanvulling op de reguliere gelden beeldende kunst en vormgeving welke ten minste even hoog dienen te zijn als de uitkering.

De gemeente Haarlem hecht een groot belang aan de culturele uitstraling van de stad, met als onderdeel daarvan een goed kunstenaarsklimaat. Voorbeelden van gemeentelijk beleid zijn de structurele subsidiëring van presentatie-instelling De Vishal⁷ en kunstenaarsinitiatief Nieuwe Vide⁸, maar ook de aandacht voor het atelierbeleid en samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam getuigt hiervan. Voor zowel De Vishal als Nieuwe Vide verdwijnt vanaf 2009 de mogelijkheid van additionele provinciale ondersteuning van de activiteiten/ jaarprogramma's. De provincie Noord-Holland financierde dit uit de geldstroom BKV. Nu deze middelen m.i.v. 2009 direct worden uitgekeerd aan 35 grote gemeenten, waaronder Haarlem, stelt het college voor de wegvallende provinciale subsidies voor beide instellingen over te nemen door jaarlijks een extra subsidie van € 50.000 te verlenen.

⁷ De rol van Vereniging De Vishal als expositieruimte voor Haarlemse kunstenaars is voor het gemeentebestuur van groot belang. De Vishal draagt bij aan de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van productieklimaat, toegankelijkheid en, vanwege de bijzondere locatie, toeristische aantrekkingskracht. De organisatie levert dan ook voldoende specifieke meerwaarde aan het klimaat van de stad.

⁸ Nieuwe Vide is een pionierend kunstenaarsinitiatief dat sterk bijdraagt aan de reputatie van Haarlem als stad waar jonge en radicale kunstenaars baanbrekend werk kunnen verrichten. Nieuwe Vide heeft een nationale uitstraling en door haar innovatieve kracht levert deze instelling een grote bijdrage aan het productieklimaat voor makers in de stad. De kruisbestuiving die Nieuwe Vide teweegbrengt tussen beeldende kunst, video- en digital art, geluidskunst en daarnaast jongeren- en uitgaanscultuur lokt ongebruikelijke publieksgroepen naar het Nieuwe Energie-terrein en andere locaties waar interventies, projecten en exposities plaatsvinden. Ook buiten Haarlem wordt de organisatie herkend door kunstenaars, jonge publieksgroepen en belangrijke fondsen als de Mondriaan Stichting. Verder is Nieuwe Vide een van de weinige Haarlemse kunstinstellingen die meetellen in het internationale circuit van avant-garde kunst.

Manifestaties en festivals op het gebied van beeldende kunst en vormgeving kunnen – net als in de huidige Cultuurnota - voor projectsubsidies aanvragen indienen bij het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds.

Regiofunctie in Noord-Holland

Als centrumgemeente heeft Haarlem een belangrijke rol voor kunstenaars in de regio. Een aantal gemeenten in Noord-Holland (Haarlem, Amsterdam, Alkmaar, Zaanstad en Haarlemmermeer) heeft het initiatief genomen om op het gebied van beeldende kunst en vormgeving meer samen te werken en hier gezamenlijk budget voor in te zetten. De gemeente Haarlem kiest daarnaast voor het leveren van een bijdrage aan de instandhouding van het Centrum voor Beeldende Kunst en vormgeving (CBK), onderdeel van Kunst en Cultuur Noord-Holland (bemiddeling vraag/aanbod, advisering en informatievoorziening). Als tegenprestatie voert het CBK vanaf 2009 o.a. de professionaliteitstoets betreffende Haarlemse kunstenaars uit.

Atelier en broedplaatsenbeleid

De verbreding van atelier- naar broedplaatsenbeleid en het versterken van de creatieve industrie in Haarlem kan een belangrijke impuls geven aan het artistieke klimaat. (zie ook hoofdstuk V).

Een stadsbeeldhouwer in Haarlem

Met het aanstellen van een stadsbeeldhouwer in Haarlem per medio 2009 beoogt het college plannen voor nieuwe kunstwerken breed en integraal voor te bereiden. In samenhang met planologen, stedenbouwers, architecten moet meer uitstraling aan de openbare ruimte en gebouwen worden gegeven. De stadsbeeldhouwer betreft vroegtijdig en proactief ontwikkelaars en woningcorporaties bij de plannen. Als voorbeeld van deze werkwijze kan het realiseren van een kunstwerk bij het Ripperda-complex worden genoemd, dat in samenwerking en met medefinanciering door alle betrokkenen tot stand komt.

Uitgangspunt is dat de stadsbeeldhouwer voor de duur van vier jaar parttime wordt aangesteld en intensief samenwerkt met de stadsbouwmeester. De stadsbeeldhouwer maakt in de cultuurnotaperiode één kunstwerk zelf. Daarnaast is hij betrokken bij het realiseren, bij verplaatsing en bij onderhoud en beheer van kunstwerken in de openbare ruimte. Over dit laatste onderwerp verschijnt binnenkort een separate B&W-nota.

In de aan de raad toegezegde B&W-nota ‘Herijking van het beleid voor de Toegepaste Monumentale Kunst in Haarlem’ wordt het collegevoorstel in voorjaar 2009 nader uitgewerkt.

Het college verzoekt de raad in te stemmen met onderstaand bestedingsvoorstel vanaf 1 januari 2009 van de geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving in Haarlem (€ 150.000):

-Vereniging De Vishal (€ 50.000)

-Stichting Nieuwe Vide (€ 50.000)

-Regiofunctie Beeldende Kunst en Vormgeving, incl. Centrum voor Beeldende Kunst in Noord-Holland (€ 20.000)

-Atelier- en broedplaatsenbeleid in Haarlem (€ 20.000)

-Een stadsbeeldhouwer in Haarlem (€ 10.000)

V. Actualisatie atelierbeleid

Het atelierbeleid van de gemeente Haarlem is van belang voor het artistieke klimaat. Vanaf 2002⁹ is er een grote slag gemaakt met het atelierbeleid door het registreren van professioneel werkende kunstenaars, het beschikbaar stellen van voldoende betaalbare werk- en oefenruimten en de kosten van atelierruimten inzichtelijk te maken. Wat betreft de organisatie van atelierzaken kan nog een verbeterslag gemaakt worden. Op het punt van de registratie van kunstenaars is door de raad een selectiecommissie werk- en oefenruimte kunstenaars benoemd, die de professionaliteit van de kunstenaars toetst en een rangorde aangeeft. Inmiddels staan er 452 kunstenaars op de lijst. Hiervan zijn ongeveer 200-230 kunstenaars op zoek naar atelierruimte.

Sinds de realisatie van het Hoofdkantoor in 2003 zijn er in totaal 81 ateliers structureel in Haarlem beschikbaar. Daarnaast is in 2008 het pand aan de Voorhelmstraat 25, de voormalige Greinerschool, overgedragen aan woningcorporatie Ymere. Na renovatie van het pand zullen er naar verwachting begin 2010 een extra aantal van 16 ateliers zijn gerealiseerd. Het aantal structurele ateliers bedraagt dan 97. Daarnaast is in 2008 tijdelijke ruimte gerealiseerd in het Belastingkantoor. Het beheer van dit pand ligt bij woningcorporatie Elan Wonen. De bandbreedte van huurprijzen voor werk- en oefenruimte ligt anno 2008 tussen € 38,50 en € 60,50 per m² per jaar¹⁰ (excl. BTW). In oktober 2007 heeft de gemeente Haarlem een inventarisatie naar onderhandse verkoopwaarde van atelierpanden in verhuurde staat gemaakt. Hierbij is naast een waardetaxatie van panden ook een vergelijking van huren gemaakt. Een belangrijke conclusie is dat er veel verschil zit tussen huurprijzen onderling en tussen berekende en getaxeerde huurprijzen.

Vanaf 2002 is geprobeerd om een atelierbeheerstichting op te richten. Uiteindelijk lukte het niet om (onbezoldigde) bestuursleden zo veel verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld voor onderhoud van panden) te geven. Daardoor is het beheer terechtgekomen bij veel verschillende partijen, waaronder de afdelingen Vastgoed en Economie&Cultuur, maar ook bij beheerders van panden, individuele kunstenaars en Stichting Atelierbeheer SLAK (in Arnhem).

De in Haarlem actieve woningcorporaties zijn bereid om het eigendom en beheer van gemeentelijke ateliers over te nemen. Daarbij zou de gemeente als huidige verhuurder van de ateliers in de komende jaren (fors) moeten investeren in het onderhoud van de gebouwen. Het college wil onderzoeken of de gemeente hier onder voorwaarden mee akkoord kan gaan.

Uitgangspunten voor het atelierbeleid 2009-2012

- Het bieden van werk- en oefenruimte aan 1/3 deel van het aantal professioneel werkende kunstenaars;
- De gemeente Haarlem blijft investeren in de registratie van Haarlemse kunstenaars;

⁹ Op 26 februari 2002 door het college van B&W de nota "Kunst en werken, atelierbeleid in Haarlem" vastgesteld.

¹⁰ Rekenend met een gemiddelde indexering van 2% per jaar vanaf 2002 resulteert in deze huurprijs in 2008.

- De selectiecommissie werk- en oefenruimte kunstenaars wordt opgeheven en de professionaliteitstoets wordt voortaan gedaan door de ballotagecommissie van Kunst en Cultuur Noord-Holland, onderdeel Centrum voor Beeldende Kunst (zie ook hoofdstuk IV);
- Voor de toewijzing van ateliers blijven de twee criteria (in dezelfde volgorde) gehandhaafd: professionaliteit en inschrijfduur;
- Er wordt gestreefd naar een voor alle ateliers (min of meer) vergelijkbaar huurprijsniveau. Hierbij dienen de gehanteerde huurprijzen van het Hoofdkantoor als richtlijn. In 2008 is de bandbreedte van huurprijzen tussen € 38,50 en € 60,50 per m² per jaar (excl. BTW). Er blijft sprake van een in enige mate gedifferentieerde huur, omdat onderhoudsniveaus en bruto/netto-verhoudingen én faciliteiten per pand verschillen;
- Het atelierbeleid van de gemeente Haarlem richt zich niet alleen op beeldende kunst en vormgeving, maar bijvoorbeeld ook op popmuziek en podiumkunsten;
- De gemeente Haarlem overweegt het eigendom, het beheer en de exploitatie van een aantal ateliers onder voorwaarden over te dragen aan de in Haarlem actieve woningbouwcorporaties;
- Uitwerken huisvestingsvariant: of in afspraken met de woningcorporaties of in afspraken over rol- en taakverdeling afdelingen Vastgoed en Economie&Cultuur (eventueel oprichting atelierteam).

Het college verzoekt de raad in te stemmen met de mogelijke overdracht onder voorwaarden van het eigendom, het beheer en de exploitatie van een aantal ateliers aan de in Haarlem actieve woningcorporaties

BIJLAGE B: Subsidies gemeente Haarlem Cultuur 2009

SUBSIDIE/ instelling	2009 (in €)
Stichting Stadsbibliotheek Haarlem en omstreken	4.583.786
Stichting Frans Hals Museum De Hallen Haarlem	2.353.763
Stichting Frans Hals Museum, bijdrage toptentoonstellingen	27.500
Stichting Teylers Museum, bijdrage toptentoonstellingen	22.500
Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem: Philharmonie	2.497.292
Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem: Stadsschouwburg	1.719.123
Stichting Patronaat	1.329.466
Stichting Patronaat, voorstel Cultuurnota	12.500
Stichting De Toneelschuur	1.902.186
Stichting De Toneelschuur, voorstel Cultuurnota	25.000
Stichting Lokale omroep Haarlem 105	80.007
Amateurkunstregeling Haarlem	140.700
Haarlems Cultuurstimuleringsfonds	271.300
Gelabeld budget amateuroptredens, voorstel Cultuurnota	37.500
Noord-Hollands Archief	1.786.190
Muziekcentrum Zuid-Kennemerland	1.243.200
Stichting H'art	156.058
Atelierstichting	31.100
Ateliers en broedplaatsen, voorstel Cultuurnota	20.000
Regiofunctie (Centrum Beeldende Kunsten), voorstel Cultuurnota	20.000
Stadsbeeldhouwer Haarlem	10.000
Vereniging De Vishal	48.463
Vereniging De Vishal, voorstel Cultuurnota	50.000
Nieuwe Vide	58.318
Nieuwe Vide, voorstel Cultuurnota	50.000
Stichting Kunstlijn Haarlem	11.500
Stichting ABC Architectuurcentrum	21.600
Stichting Stadsorgel Haarlem 't Kunkelsorgel	41.600
Stichting Historisch Museum Haarlem	11.700
Stichting Spaarnestad Photo	5.500
Stichting Wereldkindertheater	39.200
Stichting Prinses Christina Concours	1.900
Stichting Beeldverhaal Nederland (Stripdagen Haarlem)	9.500
Stichting Multiplex	24.500
Stichting Internationaal Orgelconcours	33.500
Stichting Internationale Koorbiënnale Haarlem, voorstel Cultuurnota	25.000
Stichting De Zingende Zaag Producties	1.000
Nieuwe Stadsdichter Haarlem	5.200
Diversen (leesHIT, kvk literatuur etc)	52.600
Haarlems Interscholair Toernooi (HIT)	8.700
Totaal	18.768.952

Chris van Velzen

Wethouder Financiën, Personeel & Organisatie en Cultuur

Retouradres Postbus 511 2003 PB Haarlem

Fonds voor Cultuurparticipatie
t.a.v. Dhr. J.J. Knol
Postbus 85471
2508 CD 's Gravenhage

Datum 12 november 2008
Ons kenmerk STZ/EC/2008/185724
Contactpersoon F.C. Gorter
Doorkiesnummer 023-5113438
E-mail gorterfc@haarlem.nl
Bijlage(n) 2
Onderwerp Aanvraag Fonds Cultuurparticipatie 2009-2012

Geachte heer Knol,

Met genoegen bied ik u bijgaand de aanvraag van de gemeente Haarlem aan in het kader van Regeling Cultuurparticipatie provincies en gemeenten 2009-2012.

In de aanvraag is een meerjarenbegroting opgenomen. Ik merk daarbij op dat er bij het opstellen van deze begroting vanuit is gegaan dat de gemeenteraad de voor de periode 2009-2012 jaarlijks benodigde middelen ter beschikking zal stellen.

In afwachting van uw bericht.

Met vriendelijke groet

Chris van Velzen

Aanvraag Fonds Cultuurparticipatie 2009 – 2012

Cultuurparticipatie in Haarlem

Aanvrager :	Gemeente Haarlem
Bestuurder:	C. van Velzen, wethouder cultuur
Ambtelijke contactpersoon:	F. Gorter, beleidsmedewerker cultuur
Telefoon:	023 511 3438
E-mail:	gorterfc@haarlem.nl
Postadres:	Gemeente Haarlem Stadszaken / afdeling Economie & Cultuur Postbus 511 2003 PB HAARLEM

Uitgangssituatie Cultuurparticipatie 2009-2012

Haarlem is een sterke cultuurstad met een goed cultuuraanbod met regionale of zelfs nationale uitstraling en ruimte voor topkwaliteit. Het bestaande cultuurklimaat is één van de krachtigste karakteristieken van de stad. Het aanbod in de kunstinstellingen, de nieuwe cultuurgebouwen, de schat aan monumenten, het cultureel erfgoed (waaronder de musea) en het horeca- en winkelaanbod zijn belangrijke dragers van het culturele klimaat.

De positieve effecten van een gezond en levendig cultuurklimaat in de stad zijn zeer groot. In een stad met een levendig cultuurklimaat willen mensen graag wonen en werken. Zo'n stad is aantrekkelijk voor bezoekers en toeristen, kan zich onderscheiden en profileren door haar artistieke kapitaal en creatieve bedrijvigheid en werkt aan een identiteit die uiteenlopende bevolkingsgroepen aanspreekt.

De basis van de culturele infrastructuur is goed op orde. Met deze aanvraag bij het fonds voor cultuurparticipatie wil de gemeente Haarlem vooral culturele initiatieven stimuleren buiten het reguliere aanbod (en middelen).

In hoofdstuk 1 van deze aanvraag geven wij een korte terugblik op de ervaring met het Actieplan Cultuurbereik 2001 – 2004 en 2005 – 2008. Vervolgens zetten wij in hoofdstuk 2 de visie op cultuurparticipatie uiteen en welke doelstellingen wij gekozen hebben voor de periode 2009 - 2012. Deze doelstellingen komen meer gedetailleerd terug in hoofdstuk 3 over de programmalijnen. Tenslotte wordt afgesloten met de meerjarenbegroting voor de periode 2009 - 2012 (hoofdstuk 4). De tekst van deze aanvraag is conform het door het Fonds voor Cultuurparticipatie voorgeschreven format.

Hoofdstuk 1. Cultuur: de stand van zaken in Haarlem

Ervaringen met het Actieplan Cultuurbereik (2001 – 2008)

- In 2005 is het Cultuurstimuleringsfonds (CSF) ingesteld. Dit fonds blijkt heel succesvol te zijn zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht. Er komen jaarlijks veel aanvragen binnen voor vernieuwende initiatieven maar ook voor terugkerend repertoire. In 2007 zijn 129 aanvragen ingediend waarvan er 79 (61%) zijn gehonoreerd. In 2008 zijn er (met 1 aanvraagronde) 94 aanvragen ingediend waarvan er 63 (67%) gehonoreerd zijn. Veel initiatieven zijn hierdoor mogelijk gemaakt die zonder het fonds niet tot stand zouden zijn gekomen. Bovendien zijn door het fonds diverse samenwerkingsverbanden tot stand gekomen.
- Het Cultuurstimuleringsfonds bedroeg de afgelopen periode circa € 265.000,= per jaar, en stond open voor:
 - Realisatie van projecten gericht op cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs, met name op de versterking van het aanbod van de culturele instellingen;
 - Realisatie van projecten gericht op het stimuleren van het gebruik van cultureel erfgoed als instrument voor cultuureducatie en bereik van nieuwe doelgroepen;
 - Realisatie van projecten gericht op versterking van het productieklimaat, met aandacht voor bereik van nieuwe doelgroepen;
 - Realisatie van projecten op het kruisvlak tussen cultuur en economie en/of gericht op de creatieve industrie;
 - Realisatie van overige projecten op het gebied van kunst en cultuur.
- Het feit dat het fonds jaarlijks meermalen werd overvraagd, toont aan het fonds in een duidelijke behoefte voorzag ten aanzien van op de pijlers van het Actieplan Cultuurbereik gerichte initiatieven, die buiten de reguliere activiteiten en taken van instellingen vielen, en die het anders zonder gemeentelijk subsidie hadden moeten stellen. Het fonds heeft daarmee geleid tot verbreding van zowel het aanbod als publieksbereik. Verwacht kan worden dat voortzetting van het fonds, nu met de focus op cultuurparticipatie, minimaal even succesvol zal zijn.
- De gezamenlijke ondersteuning van de Toneelschuur door provincie Noord – Holland en de gemeente Haarlem heeft tot succesvolle projecten op gebied van jongerenaanbod geleid zoals Het Starring-project en Shoot Your Shot. De gemeente Haarlem zal deze projecten verankeren binnen het reguliere aanbod.
- De gemeente Haarlem constateert dat er in onvoldoende mate interessante projectvoorstellen worden ingediend met betrekking tot cultureel erfgoed. Los van een nieuwe activiteit als de jaarlijkse Haarlemse ErfgoedNacht en de traditioneel al landelijk bekende Open Monumentendagen en het Museumweekend zijn er slechts sporadisch projectvoorstellen ingediend. Het is onduidelijk waarom erfgoedinitiatieven zijn achtergebleven.
- De vertaling van jaar/festivalthema's naar bijzondere projecten is geslaagd te noemen met als voorbeeld Haarlem Pronto 2005 / Michelangelo en de diverse projecten in het kader van Haarlem Cultuur 2008 (vernieuwde podia).

- In 2008 is een poging gedaan om projecten vanuit de wijk te stimuleren, ook middels het budget om burgerinitiatieven vanuit de wijk te stimuleren. Deze wijkaanpak heeft onder andere geresulteerd in het succesvolle project Zomer in de Zaanen.
- Een belangrijke les uit de periode van het Actieplan Cultuurbereik is dat jongeren en allochtonen in het algemeen hun weg naar zowel passieve als actieve cultuurparticipatie onvoldoende weten te vinden. De gemeente Haarlem hecht eraan te blijven investeren in het bereiken en het vergroten van de cultuurparticipatie van deze doelgroepen. Daarom zal worden gekeken of een cultuurscout hieraan een bijdrage kan leveren.

Sterke punten van het Haarlemse culturele klimaat

De basis van de culturele infrastructuur is goed op orde. De afgelopen jaren is succesvol geïnvesteerd in het op orde brengen van de culturele basisinfrastructuur. Dit heeft geresulteerd in een sterk cultureel klimaat waarbij de faciliteiten om cultuurparticipatie onder Haarlemse burgers te kunnen vergroten, in voldoende mate aanwezig zijn. Behalve de aanwezige faciliteiten kan je in Haarlem spreken van een redelijke cultuurparticipatie, zeker in de discipline van amateurkunst en cultuureducatie. Volkscultuur is een betrekkelijk nieuw begrip, maar nadere beschouwing leert dat er toch veel bestaande initiatieven binnen deze programmalijn passen. Zeker op gebied van materieel en immaterieel erfgoed en de identiteit van Haarlem worden al veel initiatieven ontplooid.

- Zo is op 26 september 2008 de Stadsschouwburg heropend. Met deze heropening en de eerder afgeronde nieuwbouw van Toneelschuur, Philharmonie en Patronaat, beschikt Haarlem over een krachtige culturele infrastructuur voor alle vormen van podiumkunst. Deze culturele infrastructuur biedt mogelijkheden voor zowel een brede als specifieke programmering voor uiteenlopende publieksgroepen en is tevens een speelplek voor een deel van het amateurkunstveld. De bezoekersaantallen van de podia zijn explosief gestegen en zorgen voor een toenemende aantrekkingskracht voor bezoekers uit Haarlem, maar ook (ver) daarbuiten. (Bezoekerscijfers 2007: Philharmonie 74.000, Toneelschuur 124.000, Patronaat 136.000)
- De gemeente investeert al decennialang om amateurkunst te stimuleren. Haarlem kent dan ook een levendig amateurkunstklimaat. Uit onderzoek van Motivaction (2001) is gebleken dat ca een derde van de Nederlandse bevolking op enigerlei wijze aan amateurkunstbeoefening doet. Omgerekend naar Haarlem gaat het dan om 50.000 beoefenaren. In Haarlem ontvangen 49 amateurkunstverenigingen een instandhoudingssubsidie (huur repetitieruimte, artistieke leiding etc). Het overgrote deel van deze verenigingen staat onder professionele artistieke leiding (ter bevordering waarvan ook een hoger subsidiebedrag wordt verleend). De amateurkunstverenigingen bestaan uit koren, orkesten, hafabra-, volksdans- en toneelverenigingen. De subsidies voor uitvoeringen lopen via het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds.
- De gemeente investeert eveneens al decennia in cultuureducatie. Met het Kunstmenu zorgt de gemeente ervoor dat iedere leerling in het basisonderwijs in aanraking komt met de aanwezige cultuurdisciplines. Middels netwerken van docenten uit het VO en medewerkers van cultuurinstellingen worden projecten

gerealiseerd, wordt aanbod afgestemd en informatie uitgewisseld. De gemeente is in de beginjaren van deze netwerkontwikkeling de trekker geweest en biedt, nu de partijen elkaar hebben gevonden, de noodzakelijke ondersteuning.

Ook al zijn de conclusies van onderzoek over de effecten van het in aanraking brengen van kinderen en jongeren met cultuur niet eensluidend, de gemeente vindt het belangrijk om hierin te investeren en cultuureducatie te stimuleren.

- Haarlem is erg trots om twee culturele coalities in haar midden te hebben. De grote culturele instellingen hebben zich verenigd in de Coalitie Hedendaagse Cultuur en de Coalitie Cultureel Erfgoed. Beide coalities spannen zich met succes in voor een thematische en programmatische krachtenbundeling. Zo heeft de Coalitie Cultureel Erfgoed zich ingespannen voor de organisatie van de ErfgoedNacht en het scholenproject voor het primair onderwijs 'wie wat bewaart, heeft wat'.
- De gemeente heeft sinds 2007 een Fonds 10-24 gericht op de participatie van jongeren in de leeftijd van 10 tot 24 jaar. In de opzet van dit fonds is bekendmaking bij de Haarlemse jeugd een belangrijk element en het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds plukt hier ook de vruchten van. Daarnaast bestaat de afspraak om aanvragen die op het raakvlak van jeugdparticipatie en cultuurparticipatie liggen met elkaar af te stemmen.

Zwakke punten van het Haarlemse culturele klimaat

Zoals hierboven aangegeven is de gemeente Haarlem redelijk tevreden over de cultuurparticipatie. Toch blijkt het lastig om jongeren en allochtonen te bereiken. De gemeente Haarlem meent via het aanstellen van een cultuurscout in ieder geval de actieve participatie (het stimuleren van aanvragen vanuit deze doelgroepen) te kunnen bevorderen.

- Een aandachtspunt uit de Haarlemse Cultuurnota 2005-2008; t.w. het verbeteren van de participatie van bijzondere doelgroepen, waaronder allochtonen, is in de afgelopen jaren onvoldoende uitgewerkt.
- In de afgelopen Actieplan-periode is het thema erfgoed onvoldoende belicht. Er zijn bij het Cultuurstimuleringsfonds weinig aanvragen op dit gebied binnen gekomen terwijl het thema erfgoed expliciet als één van de criteria van het fonds was benoemd.
- Binnen bepaalde amateurkunstdisciplines (m.n. operette) is sprake van vergrijzing. Hoewel er vanuit het veld initiatieven worden ontwikkeld om het tij te keren, bijv. door zich ook te richten op musicaluitvoeringen, hangt de lage instroom van jongeren, nog los van de algemene tendens dat mensen zich minder snel voor langere tijd ergens aan willen binden, nauw samen met een voor jongeren niet aantrekkelijke repertoirekeuze. Dit is een min of meer vaststaand gegeven. Ter illustratie: een oratoriumvereniging ontleent haar bestaansrecht aan repertoire dat jongeren in het algemeen niet tot de verbeelding spreekt.
- De Brede scholen zijn in Haarlem volop in ontwikkeling. Cultuureducatie, bijvoorbeeld in de dagarrangementen biedt in deze ontwikkeling veel mogelijkheden. Op dit moment worden deze kansen nog niet volledig benut.

Bedreigingen voor Haarlem

- De meeste studerende jongeren gaan weg uit Haarlem door het ontbreken van een academisch opleidingsklimaat. De HBO-opleidingen in de stad trekken wel veel jongeren naar de stad, maar de studenten ontwikkelen geen diepgaande band met de stad, doordat zij veelal buiten Haarlem blijven wonen.
- Het spanningsveld tussen flexibiliteit en continuïteit. Met de instelling van het Cultuurstimuleringsfonds zijn flexibele middelen gerealiseerd om diverse projecten en initiatieven mogelijk te maken. Er zijn echter succesvolle projecten die je zou willen verankeren waardoor de flexibiliteit in het gedrang komt.
- Vanuit de ervaringen met het Actieplan, maar ook vanuit het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (cultuurminnaars en cultuurmijders) blijkt dat er altijd een groep mensen zal zijn die je nooit bereikt, omdat de belangstelling voor cultuur ontbreekt.

Kansen voor Haarlem

- Een bijzondere ontwikkeling is de geplande nieuwbouw (verwachting 2010) van een Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd (CCVT) op het Nieuwe Energie-terrein met een dependance in het te herontwikkelen stadsdeel Schalkstad. Op het terrein van het voormalige Energiebedrijf Haarlem hebben monumentale en oude industriële gebouwen een nieuwe bestemming gekregen. Het Nieuwe Energie-terrein bestaat uit een complex van gebouwen met een creatief profiel en het concept van culturele bedrijvigheid is een uitstekende voedingsbodem voor een breed scala aan ondernemingen. In het nieuwe centrum zullen H'art kunsteducatie, het Muziekcentrum Zuid-Kennemerland en de Volksuniversiteit Haarlem als één stichting gaan samenwerken. Het nieuwe instituut zal een aantal gemeentelijke taken op het gebied van cultuureducatie, zoals de organisatie van het Kunstmenu (gericht kunst- en cultuuraanbod voor primair onderwijs) overnemen. Op het gebied van facilitering en ondersteuning van de amateurkunst, het onderwijs en de cultuurinstellingen zal dit centrum een prominente rol gaan spelen. Het CCVT vormt een waardevolle toevoeging aan de ontwikkeling en de ontsluiting van het Nieuwe Energie - terrein.
- De gemeente Haarlem heeft het voornemen om het bestaande winkelcentrum Schalkwijk (wijk in Haarlem) te herstructureren met als doel het geven van een kwaliteitsimpuls aan het winkelcentrum en omliggende ruimte. Met het nieuwe bestemmingsplan voor het stadsdeelhart Schalkwijk wordt het aantal stedelijke functies en recreatieve voorzieningen uitgebreid. 'Schalkstad' geeft het centrum van Schalkwijk een nieuw karakter: een bruisende stedelijke omgeving met een compleet winkelaanbod, een marktplein met bomen, horeca, het Teyler college, een vestiging van de bibliotheek en een bioscoop. Het totaal aantal te verwachten bezoekers bedraagt bijna 500.000. Met de verbetering van onder andere culturele faciliteiten biedt Schalkstad kans om culturele bewustwording en cultuurparticipatie onder de bewoners van Schalkwijk te bevorderen.

- Per 2009 decentraliseert het Ministerie van OCW 13,3 miljoen euro van de beschikbare rijksmiddelen voor beeldende kunst en vormgeving naar 35 gemeenten, waaronder de gemeente Haarlem.

Hoofdstuk 2. Cultuurvisie Haarlem

Met de investering van reguliere middelen in culturele voorzieningen en de extra investeringen die gedaan zijn in faciliteiten, is de gemeente Haarlem van mening dat de culturele basisinfrastructuur op orde is. In de afgelopen jaren is het Cultuurstimuleringsfonds een succesvol instrument gebleken om op een flexibele manier initiatieven die zich richtten op de doelstellingen van het Actieplan Cultuurbereik, te ondersteunen (zie hoofdstuk 1) en de gemeente Haarlem kiest voor continuering van dit fonds.

Het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds

Het Cultuurstimuleringsfonds zal deels worden gevoed met de vanuit het Fonds Cultuurparticipatie ter beschikking gestelde middelen, zoals dat ook het geval was in de Actieplan-periode. Belangrijkste doelstelling van het Cultuurstimuleringsfonds is om initiatieven buiten het reguliere aanbod mogelijk te maken. Met het Cultuurstimuleringsfonds wil de gemeente de komende jaren zowel actieve als passieve cultuurparticipatie bevorderen van Haarlemse burgers met een accent op jongeren en allochtonen. Het bevorderen van aanvragen door jongeren en allochtonen is primair gericht op een actievere deelname aan cultuur. Dat kan op verschillende wijzen gestalte krijgen; als individueel initiatief, maar ook vanuit of in samenwerking met de Haarlemse culturele instellingen. Het fonds zal ook worden opengesteld voor initiatieven met een langer lopend, meerjarig karakter.

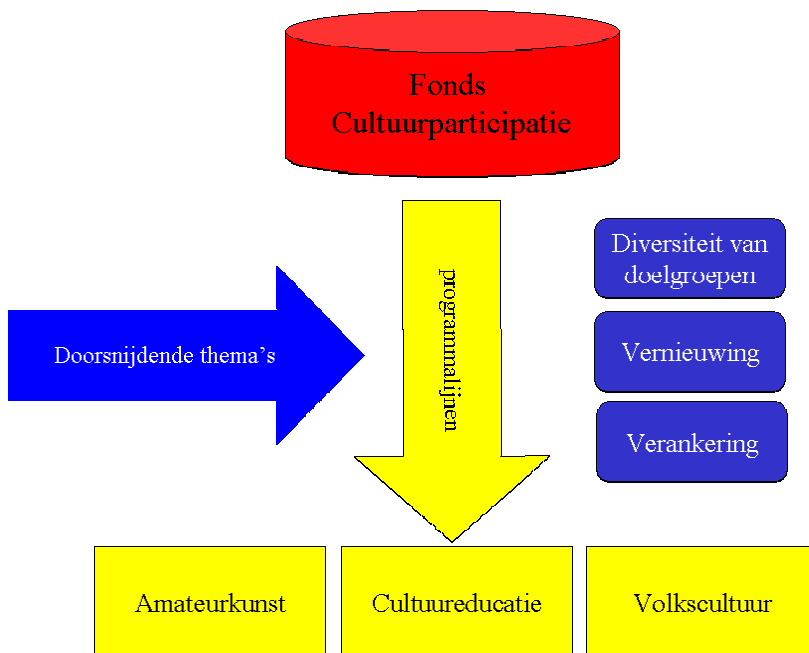
Het overgrote deel van dit fonds wordt ingezet om de doelstellingen van het plan cultuurparticipatie in Haarlem te behalen. Een deel van het fonds blijft inzetbaar voor overige initiatieven op kunst- en cultuurgebied vanuit het professionele cultuurveld. Dit deel is niet opgenomen in deze aanvraag.

De doelstellingen van het fonds zijn:

- Realisatie van projecten vanuit de amateurkunst
- Realisatie van projecten gericht op cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs
- Realisatie van projecten gericht op volkscultuur
- Realisatie van projecten op het gebied van kunst en cultuur en gericht op het professionele cultuurveld. Deze laatste categorie valt buiten deze aanvraag en daardoor ook buiten de verantwoording van het Rijk.

Projecten en programma's gericht op cultuurparticipatie in Haarlem kunnen via het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds worden ondersteund. Het toetsen van de kwaliteit van de aanvragen en de beoordeling ervan wordt gedaan door een uit 6 leden bestaande kleinschalige externe adviescommissie met een brede expertise. Deze adviescommissie zal ambtelijk worden ondersteund vanuit de afdeling Economie & Cultuur, die het budget van het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem beheert.

Hoofdstuk 3. Programmalijnen

Amateurkunst

1. Programmalijn:

Amateurkunst is het actief beoefenen van kunst, uit passie, liefhebberij of engagement (niet primair gericht op levensonderhoud). In Haarlem zijn 49 amateurkunstverenigingen (muziek, operette, toneel, volksdans) die een gemeentelijke basissubsidie ontvangen ten behoeve van de huur repetitieruimte, artistieke leiding en secretariaatskosten. Daarvoor is ca €142.000,= in de gemeentebegroting opgenomen.

Het overgrote deel van de georganiseerde amateurverenigingen staat onder professionele artistieke leiding. Daarnaast kent Haarlem een breed scala van ongesubsidieerde amateurkunstinitiatieven.

Om de bespeling van de Haarlemse professionele podia door amateurkunstinitiatieven te stimuleren en beter betaalbaar te maken, heeft de Haarlemse gemeenteraad een bedrag van €50.000 beschikbaar gesteld. Daarvan wordt €37.500,= toegevoegd aan het Cultuurstimuleringsfonds, de resterende €12.500,= zal met dat zelfde doel ter beschikking worden gesteld aan het poppodium Patronaat.

2. Doelstelling: bevorderen van cultuurparticipatie onder amateurkunstverenigingen

- Vergroten van het aantal uitvoeringen, concerten en voorstellingen
- Stimuleren en faciliteren van nieuwe culturele initiatieven
- Bevorderen van samenwerking van amateurs met professionele initiatieven
- Faciliteren en zichtbaar maken van initiatieven door jongeren en allochtonen.
- Stimuleren van het gebruik van de grote podia

3. Doelgroepen

- Haarlemse amateurkunstverenigingen
- Haarlemse culturele instellingen
- Jongeren en allochtonen
- Overige initiatiefnemers uit Haarlem

4. Resultaten

- Realisatie van projecten vanuit de amateurkunst (40%)
- Nieuwe vormen van samenwerking
- Voorstellingen op de cultuurpodia
- Bereik van een nieuw publiek
- Aanvragen vanuit nieuwe doelgroepen

5. Thema

- Verankering in de samenwerking met professionele instellingen en evenementen.
- Diversiteit vooral door aanvragen te stimuleren afkomstig vanuit nieuwe doelgroepen (vooral jongeren en allochtonen).
- Vernieuwing door de aard van de aanvragen (vernieuwende activiteiten), maar ook door nieuwe initiatiefnemers (nieuwe aanvragers).

6. Monitoring en evaluatie

De doelstellingen en resultaten zullen worden gevolgd en geëvalueerd op basis van de jaarverslagen van de culturele instellingen. Bij de gesubsidieerde amateurkunstverenigingen wordt de realisatie van de jaarplannen gemonitord, maar de verantwoording hiervan valt buiten het bestek van deze aanvraag.

Initiatieven die vanuit het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds zijn gesubsidieerd, worden beoordeeld op de mate waarin de participatiedoelstellingen zijn behaald aan de hand van het inhoudelijk en financieel verslag. Bij eventuele meerjarige initiatieven zal tussentijdse monitoring plaatsvinden, en indien nodig worden de doelstellingen en/of de projectuitwerking naar bevind van zaken bijgesteld.

Cultuureducatie

1. Programmalijn

Cultuureducatie is het leren over, door en met cultuur. Het is de verzamelnaam voor kunsteducatie (beeldende kunst, dans, literatuur, muziek, theater, audiovisuele kunst, toegepaste kunsten en wereldcultuur), erfgoededucatie (betreft archeologie, cultuurlandschap, monumenten, musea, archieven en bibliotheken en omvat breed spectrum aan activiteiten die zowel kennis en begrip als beleving van erfgoed tot doel hebben) en media-educatie (leren interpreteren van de inhoud van media en de rol van media in persoonlijk en maatschappelijk leven).

In Haarlem wordt cultuureducatie gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund op 4 manieren:

- Er is een kunstmenu voor het primair onderwijs (95% deelname). Het Kunstmenu is een gericht kunst- en cultuuraanbod voor basisschoolleerlingen waarbij deze leerlingen afhankelijk van hun leeftijd en school in aanraking komen met steeds een andere kunst- en cultuurdiscipline.
- De gemeente ondersteunt een netwerk voor het voortgezet onderwijs waarin docenten en culturele instellingen vraag en aanbod op elkaar afstemmen.
- Door middel van subsidies aan het Muziekcentrum Zuid Kennemerland, H'art en de Volksuniversiteit wordt een breed buitenschools cursusaanbod op cultureel gebied mogelijk gemaakt.
- Podia, musea en erfgoedinstellingen worden gestimuleerd om naast hun kerntaken ruim aandacht te schenken aan cultuureducatieve programma's, zowel voor het onderwijs als voor individuele bezoekers.

De activiteiten op gebied van cultuureducatie worden uitgevoerd door of in nauwe samenwerking met het provinciaal steunpunt kunsteducatie, ondergebracht bij H'art kunsteducatie. Daarnaast is er in toenemende mate een rol weggelegd voor de Interne Cultuur Coördinatoren (ICC) die worden geschoold en ondersteund vanuit voornoemde instelling.

2. Doelstelling: bevorderen van cultuurparticipatie via cultuureducatie

- Bevorderen van het aantal projecten gericht op cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs
- Stimuleren en faciliteren van nieuwe culturele initiatieven met speciale aandacht voor brede school-ontwikkelingen, naschoolse opvang en de mogelijkheden voor cultuureducatie daarbinnen.
- Bevorderen van samenwerking tussen scholen en culturele instellingen, tussen bijvoorbeeld de Interne Cultuur Coördinatoren en professionele initiatieven.
- Faciliteren en zichtbaar maken van initiatieven door jongeren.
- Kunst- en erfgoededucatie door gebruik te maken van de gebouwde omgeving

3. Doelgroepen

- Onderwijsinstellingen primair en voortgezet onderwijs in Haarlem
- Haarlemse amateurkunstverenigingen
- Haarlemse culturele instellingen
- Overige initiatiefnemers uit Haarlem

4. Resultaten

- Realisatie van projecten gericht op cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs (40%)
- Nieuwe vormen van samenwerking
- Aanvragen vanuit nieuwe doelgroepen

5. Thema

- Verankering in de samenwerking met professionele instellingen en evenementen. Cultuureducatie is verankerd binnen primair en voortgezet onderwijs en moet ook een vaste plek krijgen binnen het programma van de naschoolse opvang en van de brede scholen.
- Diversiteit vooral door aanvragen te stimuleren afkomstig vanuit nieuwe doelgroepen (vooral jongeren en allochtonen), ontwikkeling van multiculturele cursus/workshopprogramma's
- Vernieuwing door de aard van de aanvragen (vernieuwende activiteiten), maar ook door nieuwe initiatiefnemers (nieuwe aanvragers).

6. Monitoring en evaluatie

De doelstellingen en resultaten zullen worden gevolgd en geëvalueerd op basis van de jaarverslagen van de culturele instellingen. Bij de gesubsidieerde amateurkunstverenigingen wordt de realisatie van de jaarplannen gemonitord. Initiatieven die ten laste van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds zijn gesubsidieerd worden beoordeeld op basis van een inhoudelijk en financieel verslag. Daarnaast vindt tweejaarlijks tevredenheidsonderzoek met betrekking tot het Kunstmenu en ondersteuning van het basisonderwijs plaats.

Volkscultuur

1. Programmalijn

Volkscultuur is het geheel van cultuuruitingen die als wezenlijk worden ervaren door specifieke doelgroepen, steeds onder verwijzing naar traditie, verleden en nationale, regionale of lokale identiteiten.

Volkscultuur is de cultuur van het dagelijks leven en gaat over de stijl van leven van een mens of een groep van mensen in een bepaalde tijd en in een bepaalde regio. Volkscultuur is voor iedereen herkenbaar, want het gaat over alledaagse dingen, gewoonten en gebruiken, tradities en rituelen, normen en waarden en over roots en identiteit.

2. Doelstellingen

- Bevorderen van het aantal projecten gericht op de identiteit van Haarlem en de levensstijl van nieuwe Nederlanders woonachtig in Haarlem.
- Stimuleren en faciliteren van nieuwe culturele initiatieven en met name van projecten gericht op materieel en immaterieel erfgoed in Haarlem.
- Kennis en waardering vergroten over de identiteit van Haarlem in heden en verleden
- Kennis en waardering vergroten over de levensstijl van nieuwe Nederlanders woonachtig in Haarlem
- Bijdragen aan de inburgering van nieuwe Nederlanders.

3. Doelgroepen

- Coalitie Cultureel Erfgoed
- Haarlemse amateurkunstverenigingen
- Haarlemse culturele instellingen
- Overige initiatiefnemers uit Haarlem

4. Resultaten

- Realisatie van projecten gericht op de Haarlemse identiteit of op de levensstijl van groepen mensen woonachtig in Haarlem (20%).
- Nieuwe vormen van samenwerking
- Aanvragen vanuit nieuwe doelgroepen

5. Thema

- Verankering in de samenwerking met de Coalitie Cultureel Erfgoed
- Diversiteit vooral door aanvragen te stimuleren afkomstig vanuit nieuwe doelgroepen (vooral jongeren en allochtonen) over volkscultuur.
- Vernieuwing door de aard van de aanvragen (vernieuwende activiteiten), maar ook door nieuwe initiatiefnemers (nieuwe aanvragers).

6. Monitoring en evaluatie

De doelstellingen en resultaten zullen worden gevolgd en geëvalueerd op basis van de jaarverslagen van de culturele instellingen. Initiatieven die ten laste van het Haarlems Cultuurstimuleringsfonds zijn gesubsidieerd worden beoordeeld op basis van een inhoudelijk en financieel verslag.

Hoofdstuk 4. Meerjarenbegroting 2009 – 2012

De matchingsbijdrage van het Ministerie van OCW is gebaseerd op een inwoneraantal van 147.640 (peildatum 01/01/2008).

A. <u>Begroting</u>				
Doelstellingen	2009	2010	2011	2012
1. Amateurkunst	46.654	46.654	46.654	46.654
2. Cultuureducatie	46.654	46.654	46.654	46.654
3. Volkscultuur	23.328	23.328	23.328	23.328
Totaal	116.636	116.636	116.636	116.636
B. <u>Dekking</u>				
Bijdragen overheden	2009	2010	2011	2012
Bijdrage fonds cultuurparticipatie	116.636	116.636	116.636	116.636
Bijdrage gemeente Haarlem	116.636	116.636	116.636	116.636
Totaal	233.272	233.272	233.272	233.272